

Pogányok a Bakonyban

A Krúdy-sorozat újabb darabja jelent meg három írással

A hagyományok jegyében az idén is napvilágot látott Krúdy Gyula válogatott írásainak egy újabb példánya, a Pogányok a Bakonyban című a sorozatszerkesztő dr. Praznovszky Mihály és a Prospektus Gm Nyomda jóvoltából, az író október 21-ei születésnapjához közelítve. A megszokottnál vékonyabb könyvecske várpalotai bemutatóján a szerkesztő elmondta: Nem anyagi megfontolások miatt sikeredett a kiadvány rövidre, hanem tartalmi szelekció indokolta azt. Praznovszky Mihály ugyanis nem talált tematikájában több, Veszprém megyei vonatkozású történelmi meseelbeszélést a Krúdy-életműben. A válogatás a gyermekmesemondó Krúdyt szólaltatja meg tehát három, a klasszikus meseírás nyomdokain haladó, mégis az íróra oly jellemző sajátosan titokzatos-sejtelmes történettel. Mindegyik Krúdy korai alkotói korszakából származik.

A címadó Pogányok a Bakonyban először 1903-ban jelent meg Pogány magyarok néven, majd az állandó pénzhiánnyal küszködő Krúdy – amit azt később és számtalanszor tette – 1919-ben újra megjelentette, némi változtatással. A történet egyébként a honfoglalás korába vezeti el olvasóit, nevezetesen abba a világba, amikor „Ázsiából jött őseink már elfoglalták az országot, de még nem alapí-

tották meg benne uralmukat”. Amikor pogány őseink kóborló csapatokban járták a Bakonyerdőt, „mely akkoriban még az Északnyugati-Kárpátoktól az Adriai-tengerig terjedt”. A mese azt az időszakot mutatja be, amikor Vayk vezérből István lett a kereszttségben, s megkoronázására készülődnek. A történet főhőse azonban nem a keresztény né lett uralkodó, hanem egy kóborló csapat vezetője, Kelet vezér fiának, Ompolynak a megtérése az új valláshoz.

A veszprémi püspök című második mese (1918-ból) szintén az írói fantázia szüleménye, hiszen történelmi magja nincs egyáltalán. Miklósról, az árva kondásfiúról beszél, aki Károly Róbert idején a királyi kegy és jóindulat révén végül veszprémi püspök lett. A történet a Mátyás-mesékre emlékeztet, ahol a jószívű, elesetteket segítő, váratlanul felbukkanó uralkodó igazságot oszt a szegények között.

Végül a harmadik írás egy, a Krúdy-történetekből jól ismert személyhez vezeti el az olvasót, a markotányosné nagymamához, aki valóban élt, Radics Máriának hívták és Várpalotán lakott, s oda is tért vissza öregkorára. Krúdy gyakran felkereste a matuzsálemi kort megélt tudós asszonyt, akitől sok írásának ötletét is kapta. Palotai álmok című regényében örökítette meg alakját. A most kötetbe szedett

mesés történet persze azért az írói képzelőerő elemeit is magába sűríti. A családi legendáriumnak egy gyerekek számára átdolgozott változatát olvashatjuk az írásban. Markotányosnének hívták azokat az asszonyokat régen, akik háborús időkben kísérték a csapatokat, s ételről-italról gondoskodtak számukra. A történet szerint az író nagyanyja ilyen volt az 1848-as szabadságharcban Klapka seregében, miután bécsi zárdájából egy magyar hadnaggyal megszökött tizenhat éves korában.

A kis füzetecske zárószavában a szerkesztő üzen a diákoknak és a pedagógusoknak, kedvet ébresztve a történetek olvasására, amelyek nemzeti történelmünket elevenítik fel mesés találásban. Hogy ez meg is valósulhassék, a kiadványt a megye minden általános iskolájába eljuttatják tíz példányban.

Toldi Éva

EUROFARM KFT
VESZPRÉM, K
Telefon: 88/406-644

**Minden márkás sport
kínálunk 25-46-ig minden**

Most érkeztek divatos, gun
kabátok S, M, L, XL, XXL-es

N É Z Z E N B E H O